

COMENIUS 1592—1670

Doba mezi rozumem a šílenstvím
Jan Amos Komenský a jeho svět

V Praze, 30.4. 2020

350. výročí úmrtí J. A. Komenského zařadilo UNESCO do svého kalendáře významných událostí roku 2020. V České republice probíhá od roku 2019 projekt národních oslav, který zahrnuje 14 různých akcí, od vědeckých konferencí po výtvarnou soutěž pro děti. K vyvrcholení těchto oslav byla připravena výstava **COMENIUS 1592—1670 – Doba mezi rozumem a šílenstvím, Jan Amos Komenský a jeho svět**, na níž se podílejí Kancelář prezidenta republiky, Správa Pražského hradu a Moravské zemské muzeum.

Výstava je v Jízdárně Pražského hradu připravena od 20. prosince 2020, bohužel dosud epidemiologická situace neumožnila její zpřístupnění pro veřejnost. To se nyní mění, výstava je pro návštěvníky **otevřena od 3. května do 31. května denně od 10 do 18 hodin**. Výstavu pro veřejnost otevrou v 10 hodin ministr kultury Lubomír Zaorálek a GŘ Moravského zemského muzea Jiří Mitáček. Podrobnosti o dosud nejrozsáhlejší expozici na komeniologické téma najdete také na www.comenius2020.cz a na www.hrad.cz.

„Komenský je bezesporu jednou z největších osobností, které se kdy hlásily k českému původu,“ říká spoluautor výstavy Vít Vlnas. „Činil tak hrdě a bezvýhradně, přestože větší část svého života byl nucen strávit v cizině. Také díky tomu se již za svého života stal zřejmě mezinárodně nejznámějším českým vzdělavcem vůbec. Komenský dodnes oslovuje Evropu třeba svou vizí nadnárodních institucí, které by řešily konflikty mezi státy mírovou cestou. Ve středu úvah Jana Amose vždy stojí aktivní a vzdělaný lidský jedinec, přetvářející svět k lepšímu v souladu s Boží vůlí.“

Na ploše přes 1300 čtverečních metrů se představuje na 500 exponátů zapůjčených od osmi desítek veřejných muzeí i soukromých majitelů v Česku, Nizozemí, Německu, Polsku a Rakousku.

„Komenský je představen v optice historické tradice a současně jsou ukázány proměny, jimiž procházel jeho myšlenkový odkaz a vnímání jeho osobnosti v

průběhu uplynulých století. Výstava členěná do šesti oddílů propojuje tradiční témata s novými badatelskými perspektivami,“ upřesňuje další spoluautorka výstavy Lenka Stolárová, „První oddíl, **Velké theatrum: Obrazy člověka a světa, Rozdělená společnost, Evropa ve válce a míru**, se soustřeďují na historické souvislosti a reálie a jejich námětem jsou konfrontace a intolerance. Další část, **Dílna lidskosti**, s předchozími záměrně kontrastuje a ukazuje Evropu jako prostor intelektuální komunikace a plodné kulturní výměny. Expozice metaforicky evokuje tiskárnu, představuje autentické vybavení raně novověkých tiskařských oficín a ukázky knihtiskařského umění a knižní kultury Komenského doby s důrazem na bratrské tiskárny v Kralicích a v Lešně, německá vydavatelská centra (Frankfurt, Lipsko) a posléze Amsterdam. Osu celé výstavy představuje Životní pouť Jana Amose Komenského, jednotlivé části výstavy tvoří odbočky, z nichž se divák bude opakovaně vracet k průřezovému tématu chronologického a věcného přehledu Komenského života a díla. Závěrečný oddíl výstavy, **Komenský jako ikona, symbol a pomník**, se zabývá měnícími se reflexemi Komenského osobnosti a díla během tří a půl staletí po jeho smrti. Samostatnou část tvoří reprezentativní výběr z malířských i sochařských podobizen Jana Amose Komenského. Interaktivní prvky v expozici umožní divákovi hlubší vhled do dané problematiky.“

Na výstavě je vůbec poprvé mimo Polsko představena unikátní kolekce památek na exilovou Jednotu bratrskou v Lešně, která zahrnuje mešní kalichy, liturgické konvice a textilie. V roce 1945 byly tyto předměty odvezeny ustupující německou armádou do Herrnhutu v Lužici a navráceny až v padesátých letech. Je tu také dřevěná hlava Krista, což je jediný dochovaný pozůstatek sochy Ukřižovaného, která stála na Karlově mostě a byla zničena za švédského dobývání Prahy v roce 1648. Zaujme určitě i monumentální obraz Poslední dny Jana Amose Komenského z cyklu Slovanská epopěj Alfonse Muchy, stejně jako dosud málo známé zachycení bitvy na Bílé hoře ze sbírek Vojenského muzea v Ingolstadtu, připsané nizozemskému umělci Peeteru Snayersovi.

V rámci výstavy byl připraven také bohatý doprovodný program pro širokou veřejnost na dalších téměř 500 metrech čtverečních Jízdárny. Samostatným prvkem je instalace zhmotnělého **Orbis Pictus, kde si návštěvník vyzkouší své dovednosti**. Nechybí filmový materiál věnovaný Komenskému, akcentována je rovněž tvorba dětí na téma Jan Amos Komenský a jeho dílo. Jsou to kresby, které vzešly ze soutěže „Komenský do tříd“, pořádané Národním pedagogickým muzeem a knihovnou JAK.

První větší výstava věnovaná životu a odkazu Komenského se konala roku 1892 v novostavbě pražského Národního muzea. Další následovaly ve 20. století, například v roce 1957, kdy si svět připomínal třísté jubileum vydání Opera didactica omnia, první souborné edice Komenského pedagogického díla. Současná výstava je nejen po dlouhé době první a také nejrozsáhlejší, ale též vůbec první, která chce nejenom seznámit veřejnost s Komenského životem a dílem, ale také ukázat

Komenského jako fascinující a v některých ohledech rozporuplnou osobnost v kontextu jeho doby. Doby, kterou poznamenal první kontinentální ozbrojený konflikt – třicetiletá válka, ale také obrovské vzepětí lidského ducha. Komenského současníky byli Shakespeare, Descartes, Lope de Vega, Caravaggio, Rembrandt či Bernini.

Tiskový a PR servis MZM:

Jan Stolar
jstolar@mzm.cz
+420 605 221 093

Další informace také na:

www.comenius2020.cz

www.mzm.cz
www.hrad.cz
www.comenius350.cz

Media KIT:

<https://cutt.ly/comenius2020>

Výstava se koná pod záštitou
prezidenta republiky
Miloše Zemana

Záštity nad výstavou převzalo
velvyslanectví Nizozemského království
v České republice

partneři výstavy

hlavní mediální partneři

mediální partneři

partneři Správy Pražského hradu

